

Sošolci.

Povest. Spisal dr. Fr. Detela.

(Dalje.)

VIII.

Stranskih vasi je na Kranjskem več. Najimenitnejša leži pod Kamniškimi planinami, dobre pol ure hoda od večjega trga. V tej Stranski vasi je najimenitnejša, najdaljša in najširša hiša Čurnova, ki odpira na prednjo stran vaščanom troje vrat. Srednja peljejo v gostilnico, skoz steklena na desnem koncu prideš v prodajalnico, nad levimi pa stoji napis: Zora Cvetež, šivilja.

Ta šivilja je naša Zora. Ko je bila namreč obračunila z nadami svojega življenja, jo je obšla skrb, da se ne bi skesala tega obračuna, da ga ne bi izkušala preurediti ali preklicati. Kdo pa se more zanesti nase, če pride prava prilika? Čas in kraj in priložnost postavi tudi kremenite, neizprosne može na laž, zlasti če jim preseda neizprosnost, če iščejo pametnih razlogov, da bi se je iznebili. Realni značaji poizkusijo v takih razmerah marsikaj in izbero, kar se jim zdi najugodnejše; idealisti pa premišlujejo vedno in ne premislijo nikoli, sklepajo in ne sklenejo, omahujejo in ne omahnejo, mehke žrtve trde kremenitosti. Zora je postavila svoj sklep kakor mejnik med prošlostjo in bodočnostjo. Preden je odposlala Ivanu pismeno odpoved, je uredila, kolikor se je dalo, svoje gmotne razmere, prodala večji del svojega pohišja, izterjala tuje in poplačala svoje dolgove. Od brata se je poslovila s pismom, ker ni hotela poslušati praznih besed, ki bi ne mogle oma-

jati njenega sklepa, in potem je vzela slovo, s težkim srcem, s solzami v očeh, preverjena, da ne more biti drugače, od ljubega rojstnega kraja, od grobov svojih roditeljev, od dragih spominov prošle, truda in skrbi polne, vendar lepe mladosti. Ti spomini so bili kakor ljubi gostje, ki se jih je bilo treba iznebiti, ker so se mudili predolgo pod gostoljubno streho in prevračali s svojimi muhami hišni red. Ali naj jo nadlegujejo še naprej z brezupnimi željami? Preklicala vendar ne bo ona sama, brez sramu, odpovedi, češ, da se je prenačljila! Ali naj jo zavrne potem Ivan, kakor je prej ona zavrnila njega! Bog ne daj! Proč je morala bežati od njega in od svojih misli v nasprotno stran, pod gorenjske hribe, kjer je ne bo nihče iskal, kjer ne bo noben šum prejšnjih časov premotil tihega miru novega življenja.

V Stransko vas pa je zanesel Zoro vendar tudi star spomin. Njen oče je bil doma v Hrastju pri Stranski vasi, in ko se je bila ona pred mnogimi leti kot otrok peljala z njim skoz te kraje, si je bila oblastno hišo Čurnovo tako zapomnila, da ji je stopila v megleni mogočnosti pred oči, kadarkoli se je domislila svojega izleta na Gorenjsko, in da ji je tudi zdaj prišla na misel, ko je preudarjala, kam da bi se obrnila.

Tako se je pripeljala nekega jesenskega popoldne Zora v Stransko vas in odkrila Čurnovki svoje načrte. Čurnovka je bila pametna žena, ki je po smrti svojega moža skrbno upravljala veliko kmetijo, krčma-